

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 57/17

Luxembourg, 8. junij 2017

Sklepni predlogi generalne pravobranilke v zadevah C-490/16 in C-646/16
A.S./Republika Slovenija in Jafari/Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

**Generalna pravobranilka Eleanor Sharpston meni, da je v izjemnih okoliščinah
begunske krize država članica, v kateri so bile prošnje za mednarodno zaščito
najprej vložene, odgovorna za njihovo obravnavanje**

Izraz "nezakonito prečkal" v Uredbi Dublin III ne zajema položaja, v katerem mejne države članice zaradi množičnega prihoda oseb dovolijo državljanom tretjih držav vstop na svoje ozemlje in prehod skozenj, da bi prispeli v druge države članice

Leta 2015 je več kot milijon oseb – beguncev, razseljenih oseb in drugih migrantov – vstopilo v Evropsko unijo. Veliko teh oseb je želelo mednarodno zaščito. To je bilo največje množično gibanje oseb po Evropi od druge svetovne vojne in pomeni povsem izjemne okoliščine, ki so podlaga za ti zadevi.

V teh postopkih gre za zahodnobalkansko migrantsko pot. Pot obsega potovanje prek morja in/ali po kopnem iz držav Bližnjega vzhoda do Turčije, nato na zahod do Grčije in dalje na Zahodni Balkan (nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Srbija, Hrvaška, Madžarska in Slovenija).

Zadeva C-490/16 A.S.

A. S., sirski državljan, je po zahodnobalkanski poti potoval iz Sirije do Slovenije. Po prihodu na mesto, odrejeno za prehod državne meje med Srbijo in Hrvaško, mu je bilo dovoljeno vstopiti na Hrvaško, hrvaški organi pa so organizirali njegov poznejši prevoz do slovenske državne meje.

Februarja leta 2016 je A. S. pri slovenskih organih vložil prošnjo za mednarodno zaščito. Uredba Dublin III¹ določa, da če je bilo ugotovljeno, da je prosilec za mednarodno zaščito „nezakonito prečkal“ mejo in vstopil v državo članico iz tretje države, je za obravnavanje njegove prošnje odgovorna država članica prihoda. Slovenski organi so menili, da je A. S. na Hrvaško vstopil „nezakonito“ v smislu navedene uredbe in da je zato Hrvaška država članica, ki je odgovorna za obravnavanje njegove prošnje. Hrvaška se je s ponovnim sprejemom A. S. strinjala in slovenski organi so A. S. o tej odločitvi obvestili.

A. S. je odločitev slovenskih organov izpodbijal, ker naj bi bila merila, uporabljena za določitev odgovorne države članice, napačna, saj naj bi bilo treba ravnanje hrvaških organov (s katerim mu je bilo omogočeno prečkanje zunanje meje) razlagati tako, da je A. S. na Hrvaško vstopil zakonito. Vrhovno sodišče Republike Slovenije prosi Sodišče za pojasnila o tem, kako je treba v teh okoliščinah uporabiti izraz nezakonit ali nepravilen vstop.

Zadeva C-646/16 Jafari

Khadija Jafari in Zainab Jafari ter njuni otroci so afganistanski državljani. Družini sta leta 2015 po zahodnobalkanski poti pobegnili iz Afganistana v Avstrijo. Na ozemlje Unije sta sprva vstopili v Grčiji, kjer sta ostali tri dni, preden sta zapustili ozemlje Unije in nanj ponovno vstopili na Hrvaškem. Družini Jafari sta po prihodu v Avstrijo vložili prošnjo za mednarodno zaščito.

¹ Uredba (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (UL 2013, L 180, str. 31).

Avstrijski organi so menili, da je Hrvaška država članica, ki je odgovorna za obravnavanje te prošnje. Menili so, da je bil prvi vstop v Unijo prek Grčije nezakonit, ker bi morali njuni člani kot afganistanski državljani imeti vizume. Ker pa so v Grčiji obstajale sistemske pomanjkljivosti v zvezi z njenim azilnim postopkom, naj bi bilo treba v skladu z Uredbo Dublin III šteti, da je odgovorna država članica Hrvaška (ki je bila država vstopa na poti do Avstrije).

Sestri Jafari sta to odločitev izpodbijali. Trdita, da jima je bil vstop dovoljen iz humanitarnih razlogov v skladu z Zakonikom o schengenskih mejah² in da zato ni bil „nezakonit“. Tako menita, da je Avstrija država članica, ki je odgovorna za obravnavanje njune prošnje.

Verwaltungsgerichtshof Wien (vrhovno upravno sodišče na Dunaju) prosi Sodišče za smernice v zvezi s tem, ali je treba pojem „nezakonito prečkanje“ meje razlagati samostojno ali glede na druge akte Unije, ki se nanašajo na državljane tretjih držav, ki prečkajo zunanjo mejo Unije, kot je Zakonik o schengenskih mejah.

Vprašanja, ki so v teh zadevah predložena Sodišču, so: (1) ali je treba Uredbo Dublin III razlagati v povezavi z drugimi akti Unije; (ii) ali sodelovanje in olajšave, ki jih zagotavljajo tranzitne države Unije, pomenijo vizume v smislu navedene uredbe; (iii) kako je treba razlagati izraz „nezakonito prečkal mejo“; (iv) ali državljani tretjih držav, ki jim je bil med humanitarno krizo dovoljen vstop na schengensko območje, spadajo pod izjemo od običajnih pravil iz Zakonika o schengenskih mejah in (v) kaj je „vstop brez vizumske obveznosti“ v smislu Uredbe Dublin III?

V današnjih sklepnih predlogih generalna pravobranilka Eleanor Sharpston poudarja, da gre za izjemne dejanske okoliščine, v katerih sta bili ti zadevi predloženi v predhodno odločanje, in navaja, da je Sodišče naprošeno, da zagotovi pravno rešitev, ki bi ustrezala povsem novim dejanskim okoliščinam begunske krize.

Prvič, generalna pravobranilka meni, da **je treba Uredbo Dublin III razlagati samo glede na besedilo, okvir in cilje navedene uredbe**, in ne v povezavi z drugimi akti Unije, zlasti z Zakonikom o schengenskih mejah in Direktivo o vračanju³. Ob tej ugotovitvi generalna pravobranilka navaja, da je Uredba Dublin III sestavni del skupnega evropskega azilnega sistema in ima zato drugačen namen od aktov, kot sta Zakonik o schengenskih mejah in Direktiva o vračanju. Poleg tega ti trije akti nimajo skupne pravne podlage, kar kaže na to, da okvir in cilji teh aktov niso povsem enaki.

Drugič, generalna pravobranilka meni, da v povsem izjemnih okoliščinah zelo številnih prihodov državljanov tretjih držav **dejstva, da so nekatere države članice zadevnim osebam dovolile prečkati zunanjo mejo Unije in nato potovati skozi Unijo do drugih držav članic, da bi tam vložili prošnjo za mednarodno zaščito, ni mogoče enačiti z izdajo „vizuma“**. V zvezi s tem poudarja, da pravila, ki urejajo izdajo vizumov, vključujejo izpolnjevanje več formalnosti, izmed katerih v teh primerih ni bila izpolnjena nobena.

Tretjič, generalna pravobranilka ugotavlja, da **besede „nezakonito prečkal“ iz Uredbe Dublin III ne zajemajo položaja, v katerem države članice zaradi množičnega prihoda državljanov tretjih držav, ki v Evropski uniji želijo mednarodno zaščito, tem državljanom tretjih držav dovolijo prečkati zunanjo mejo Evropske unije in nato potovati skozi Unijo do druge države članice**, da bi vložili prošnjo za mednarodno zaščito v določeni državi članici.

Generalna pravobranilka poudarja, da je namen člena 13(1) Uredbe Dublin III – ki določa, da je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna tista država članica, v katero je državljan tretje države vstopil nezakonito – zagotoviti, da so države članice pazljive pri zagotavljanju celovitosti zunanje meje Unije. Vendar po njenem mnenju namen te uredbe ni zagotoviti trajnostno

² Uredba (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL 2006, L 105, str. 1).

³ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL 2008, L 348, str. 98).

delitev odgovornosti za prosilce za mednarodno zaščito v Evropski uniji kot odgovor na tako množičen prihod oseb, kar je ozadje teh predlogov za sprejetje predhodne odločbe.

Čeprav v teh okoliščinah vstopov A. S. in družin Jafari na ozemlje Unije ni mogoče označiti za „nezakonite“, generalna pravobranilka meni, da jih ni mogoče šteti za „zakonite“ v smislu Uredbe Dublin III. To velja še posebej, ker so tranzitne države članice Unije ne le dopuščale množične prehode meja, temveč so tudi dejavno pomagale pri vstopu in tranzitu prek svojega ozemlja. Po mnenju generalne pravobranilke navedena uredba preprosto ni bila zasnovana tako, da bi se nanašala na take izjemne okoliščine, in zato besede „nezakonito prečkal“ ne zajemajo okoliščin primerov iz predlogov za sprejetje predhodne odločbe.

Četrtrič, generalna pravobranilka meni, da **je država članica v izjemnih okoliščinah iz obravnavanih primerov upravičena uporabiti odstopanje iz Zakonika o schengenskih mejah, ki ji omogoča, da državljanom tretjih držav iz humanitarnih razlogov ali zaradi mednarodnih obveznosti dovoli, da prečkajo zunanjo mejo.** Generalna pravobranilka meni, da ni nujno, da država članica opravi posamično presojo v zvezi z zadevno osebo, ker po njenem mnenju ta zahteva ni pogoj za to, da se uporabi odstopanje.

Nazadnje, **generalna pravobranilka zavrača zamisel, da v okoliščinah obravnavanega primera dovoljenje državljanom tretjih držav, da vstopijo na ozemlje držav članic Unije, pomeni vstop brez vizumske obveznosti za namene Uredbe Dublin III.** Meni, da razen v izrecnih izjemah, določenih v pravu Unije, ni drugih okoliščin, v katerih bi bilo mogoče državljana tretje države oprostiti vizumske obveznosti. Poleg tega države članice ne morejo iz dodatnih razlogov enostransko opustiti uporabe splošne vizumske obveznosti državljanov določenih tretjih držav za vstop v Evropsko unijo, zlasti v okoliščinah, v katerih ta država članica ni opravila posamične presoje.

Na podlagi zgornjih ugotovitev je generalna pravobranilka proučila uporabo zadevne uredbe v obravnavanih primerih. Poudarja, da je prvič prišlo do prihoda toliko oseb na Zahodni Balkan⁴ in da v Uredbo Dublin III ni bilo vključeno nobeno posebno merilo, ki bi se nanašalo na tak položaj. Generalna pravobranilka meni, da **če se bodo obmejne države članice, kot je Hrvaška, štele za odgovorne za sprejemanje in obravnavanje izjemno velikega števila prosilcev za azil, obstaja resno tveganje, da preprosto ne bodo sposobne obvladovati položaja.** To bi lahko države članice postavilo v položaj, v katerem ne bodo mogle izpolnjevati svojih obveznosti, ki jih imajo po pravu Unije in mednarodnem pravu.

Ob upoštevanju cilja Uredbe Dublin III, da se med države članice jasno porazdeli odgovornost obravnavanja prošenj za mednarodno zaščito, in dejstva, da ni v nobenem od primerov država članica, v kateri so bile prošnje vložene, prostovoljno prevzela odgovornost, bi zato te prošnje morala obravnavati država članica, v kateri so bile te prošnje vložene najprej, kot je določeno v členu 3(2) Uredbe Dublin III.

Generalna pravobranilka meni, da je **Slovenija država članica, odgovorna za obravnavanje prošnje A. S.** za mednarodno zaščito, in da je **Avstrija država članica, odgovorna za obravnavanje prošenj družin Jafari.**

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglášena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

⁴ Med 16. septembrom 2015 in 5. marcem 2016 je na Hrvaško vstopilo 685.068 oseb.

Celotno besedilo sklepnih predlogov v zadevah [C-490/16](#) in [C-646/16](#) je objavljeno na spletni strani CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793